

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	DokumentID	Ev. ärendenummer
Dahlén, Sören, Ssbm	TDOK 2012:93	TRV 2012/14513
Fastställt av	Dokumentdatum	Version
Chef VO Samhälle	2012-03-19	1.0
Dokumenttitel		
Generella miljökrav vid entreprenadupphandling		

Inledning

Miljökrav vid upphandling av entreprenader (diarienummer: TRV 2012/14513) är de miljökrav som ställs av Trafikverket vid upphandling av entreprenadtjänster. Delar av kraven har tagits fram i samverkan med Göteborgs, Malmö och Stockholms stad.

Kraven representerar en basnivå som ska upprätthållas i alla entreprenaduppdrag. I enskilda projekt och uppdrag kan beställaren dessutom ställa högre och fler objektspecifika miljökrav.

Kraven har utformats i första hand för upphandling av entreprenadtjänster, såsom drift och underhåll och byggande av infrastruktur.

Kraven ersätter fd. Banverkets FU:2000 miljökrav och fd. Vägverkets publikation 2006:105 "Miljökrav vid upphandling av entreprenader och tjänster".

Syfte

Kraven är framtagna för att miljöpåverkan från de utförda arbetena ska minska. Tydliga, relevanta och kostnadseffektiva krav leder till förbättrad luftkvalitet, minskad energianvändning och minskad användning och spridning av giftiga ämnen.

Genom dialog och öppen kommunikation med branschen kan beställarna stimulera entreprenörers innovationsförmåga. Samtidigt minskar detaljstyrningen i kravställandet.

Målen med kraven, utan inbördes prioritering, är att de ska

- underlätta för beställare, upphandlare, projektledare och entreprenörer i arbetet med att minska entreprenadernas miljöpåverkan
- vara tillämpliga för alla typer av upphandlingar inom entreprenadområdet
- vara lätta att följa upp
- vara väl förankrade i såväl beställar- som utförarled.

Syftet är att ställa krav som på ett kostnadseffektivt sätt minskar miljöpåverkan från entreprenaderna. Utgångspunkterna för om ett krav ska ingå i det gemensamma dokumentet är följande:

- Ett allvarligt miljöproblem ska tacklas.
- Metoden att använda krav vid upphandling ska påtagligt bidra till att problemet minskar.
- Efterlevnaden och resultatet av kravet ska gå att följa upp.
- Kravet ska vara lättbegripligt och tydligt definierat.
- Kravet ska inte vara konkurrensbegränsande, men samtidigt ska det stimulera entreprenörer till innovativa lösningar.

Kraven ska kontinuerligt uppdateras så att de är så relevanta och aktuella som möjligt. Därför är det viktigt att entreprenörerna lämnar sina förslag på förbättringar till beställaren, så att avvägningen mellan ovanstående punkter blir ännu bättre.

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

Omfattning

Miljökraven behandlar miljöaspekter vid *utförandet* av entreprenader. De behandlar inte *vad* som ska utföras utan vad som gäller när arbetet bedrivs. Alla krav som ställs måste vara kalkylerbara och kunna verifieras och följas upp på ett bra sätt.

Miljökraven som behandlas här är bara en liten del av alla de miljökrav som gäller vid entreprenaders genomförande. Kraven är generella minimikrav och täcker således inte alla miljöfrågor som hanteras under en entreprenad. Ytterligare krav som föranleds av lokala eller organisationspecifika förutsättningar tillkommer.

Kraven behandlar bl. a. emissioner till luft och kemikalieanvändning. Arbetsmiljökrav, kvalitetskrav och etiska och sociala krav är inte inkluderade, eftersom dessa hanteras i andra dokument och rutiner hos beställarna. Miljökraven ska kunna harmoniseras med arbetsmetoder och strategiska frågor enligt dessa andra dokument och rutiner. Det systematiska miljöarbete och den miljöplan som ingår i miljökraven kan exempelvis med fördel integreras i presentationer av system och planer för kvalitet, säkerhet, hälsa, sociala frågor och liknande.

En stor fördel med att arbetet i delar skett i samverkan med de fyra beställarna är att krav samordnas och såväl entreprenörer som deras leverantörer vet vilka krav som gäller och kan agera utifrån detta. De kan då enklare planera sina investeringar i maskiner, utveckling av verksamhetssystem och kompetensutveckling för att leva upp till kraven på en stor del av marknaden i Sverige.

Definitioner

Till kraven finns en vägledning och beställarhandledning, däri ges definitioner till begrepp som används i kravskrivningarna.

Tillämpning

För att stödja Trafikverkets organisation vid tillämpningen av kraven i entreprenadupphandlingar har en särskild beställarhandledning tagits fram. Beställarhandledningen ska vara ett levande dokument, ett dokument som ständigt uppdateras för att stödja tillämpningen av kraven.

Resultat och dokumentation

En förvaltningsplan har tagits fram för generella miljökrav, TRV 2012:14633. Förvaltningsplanen omfattar förvaltningen av Trafikverkets generella miljökrav och samtliga därtill hörande relevanta dokument, checklistor och mallar.

Dokumentet är framtaget i samband med översyn av generella miljökrav, och som ska ersätta befintliga kravdokument vid upphandling av entreprenader. I dåvarande Banverkets och Vägverkets organisationer har det inte funnits några tydliga förvaltningsplaner. Vid framtagande av gemensamma miljökrav för Trafikverket har behovet av framtagning av en förvaltningsplan uppmärksamats.

Syftet med Förvaltningsplanen för "Generella miljökrav" (gemensamma + kompletterande) är att:

- Klargöra/ beskriva hur förvaltning och uppföljning av miljökrav ska genomföras. Det kan handla om uppdatering av dokument, rutiner mm. Exempelvis vägledning, beställarhandledning och rutiner för uppdateringar.
- Tydliggöra ansvar och befogenheter vad gäller löpande förvaltning av kraven.
- Stödja en konsekvent tolkning av kraven.
- Möjliggöra att få mätbara effekter av kraven.
- Bidra till att erfarenheter tas om hand så att kontinuerlig utveckling av kraven sker.

DokumentID TDOK 2012:93	Ev. ärendenummer TRV 2012/14513	Version 1.0

- Se till att förvaltningsplanen integreras inom Trafikverkets upphandlingsmodell.

Målet med arbetet är att miljökraven ska hanteras på ett effektivt, strukturerat och systematiskt sätt genom att tydliggöra roller, ansvar och organisation.

Ändringslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
Ver. 1.0	2012-03-19		

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

Förutsättningar och tillämpning.....	5
SYSTEMATISKT MILJÖARBETE.....	6
MILJÖPLAN	7
LÄTTA FORDON	8
TUNGA FORDON.....	9
ARBETSMASKINER	11
DRIVMEDEL.....	14
KEMISKA PRODUKTER	15
MATERIAL OCH VAROR.....	16

DokumentID TDOK 2012:93	Ev. ärendenummer TRV 2012/14513	Version 1.0

Förutsättningar och tillämpning

Dessa krav syftar till att åstadkomma kostnadseffektiv miljönytta vid entreprenaders genomförande. Delar av kraven har överenskommit mellan Göteborgs, Malmö och Stockholms stad samt Trafikverket och gäller alla upphandlingar av entreprenader som görs av dessa organisationer.

Kraven gäller entreprenörens organisation och den verksamhet som entreprenören bedriver på uppdrag av beställaren. Kraven gäller också samtliga underentreprenörer, i alla led, och deras organisationer och den verksamhet som underentreprenörerna bedriver inom ramen för utförarens verksamhet på uppdrag av beställaren. Avvikelser från kraven innebär påföljd i relation till avvikelsernas art och konsekvens. Den entreprenör som tecknar avtalet med beställaren är i sin tur ansvarig för att eventuella underentreprenörer efterlever kraven och är därmed även den part som krav kommer att riktas mot vid en eventuell avvikelse.

Kraven är generella minimikrav och täcker således inte alla miljöfrågor som hanteras under en entreprenad. Ytterligare krav som föranleds av lokala eller organisationsspecifika förutsättningar tillkommer.

Metod- och teknikutvecklingen pågår ständigt. Beställaren är öppen för förslag som kan ge än större miljönytta eller sänka kostnaderna för hur miljönyttan kan nås. Om entreprenören har utvecklingsalternativ som minskar miljöpåverkan, ska entreprenören ta initiativ till en diskussion med beställaren om detta.

Beställaren kan medge avsteg från kraven i situationer där tekniska krav medför att eller miljönyttan av en strikt tillämpning av kraven inte står i rimlig proportion till de kostnader detta medför. Detta är i normalfallet inte tillämpligt vad gäller kravet på kemiska produkter.

Där det är motiverat, t ex inom känsliga områden, ställs skärpta krav jämfört med grundkraven.

För ytterligare information kring syfte med kraven, tillämpning, systemavgränsning, uppföljning, definitioner och förklaringar finns ett vägledningsdokument framtaget. Vägledningsdokumentet finns tillgängligt på respektive beställarorganisationens hemsida och kan komma att uppdateras efterhand som kraven tillämpas och praxis utarbetas. På hemsidorna kan även ytterligare stöd och hjälp hittas.

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

SYSTEMATISKT MILJÖARBETE

1.1a Grundkrav

Entreprenören ska senast vid kontraktets tecknande ha ett systematiskt miljöarbete som ska användas för att minska miljöpåverkan från uppdraget. Detta ska minst omfatta följande delar som ska vara relevanta för offererade delar av företagets verksamhet:

1. En miljöpolicy
 - som är daterad och antagen av ledningen
 - som innehåller ett åtagande om ständig förbättring
2. Betydande miljöaspekter (miljöpåverkan) för uppdraget
3. Miljömål för uppdraget för att nå förbättringar
4. Rutiner för att säkerställa:
 - att lagar och föreskrifter som berör verksamheten efterlevs och utvärderas
 - att miljökrav följs i enlighet med kontraktet
 - risk- och avvikelshantering inklusive korrigerande och förebyggande åtgärder
 - att personalen har rätt kompetens med avseende på miljöhänsyn och energibesparing
 - uppföljning och rapportering till beställaren

1.1b Valbart krav, vid större entreprenader

Entreprenören ska senast vid kontraktets tecknande ha ett strukturerat miljöledningssystem som ska användas för att minska miljöpåverkan från uppdraget. Detta ska minst omfatta följande delar som ska vara relevanta för offererade delar av företagets verksamhet:

1. En implementerad miljöpolicy
2. Betydande miljöaspekter för uppdraget
3. Miljömål för uppdraget för att nå förbättringar
4. Rutiner för att säkerställa:
 - att lagar och föreskrifter som berör verksamheten efterlevs och utvärderas
 - att miljökrav följs i enlighet med kontraktet
 - risk- och avvikelshantering inklusive korrigerande och förebyggande åtgärder
 - att personalen har rätt kompetens med avseende på miljöhänsyn och energibesparing
 - uppföljning och rapportering till beställaren

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

MILJÖPLAN

2.1 Grundkrav

Entreprenören ska upprätta en entreprenadanpassad miljöplan. Miljöplanen ska beskriva hur miljöarbetet kommer att tillämpas i Entreprenörens åtagande gentemot Beställaren och vilken verksamhet som genomförs för att säkerställa och styrka att lagar och ställda miljökrav uppfylls. Miljöplanen kan vara en integrerad del i projektplanen och ska överlämnas till Beställaren för granskning. Miljöplanen ska vara överenskommen med Beställaren och antagen av Entreprenören innan arbetets igångsättande. Planen ska hållas uppdaterad och beställaren ska underrättas om planen revideras. Miljöplanen ska vara kommunicerad och känd hos all berörd personal hos Entreprenören och dennes underentreprenörer så att de kan hantera de miljöaspekter och miljörisiker som arbetsuppgiften kräver.

Av Entreprenörens miljöplan för uppdraget ska följande framgå:

- beskrivning av entreprenörens systematiska miljöarbete
- organisation, miljöansvar och befogenheter i entreprenaden samt en utsedd person inom Entreprenörens projektorganisation i rollen som entreprenadens miljösamordnare.
- miljökompetens. Entreprenören ska redovisa den miljökompetens som finns i uppdraget samt hur den är kopplad till aktiviteterna i uppdraget.
- hur betydande miljöaspekter(miljöpåverkan), miljörisiker och miljömål för uppdraget hanteras
- hur entreprenören kommer att leva upp till tillämplig miljölagstiftning, andra krav och försiktighetsmått ställda i myndighetsbeslut om miljöfrågor samt i denna entreprenad ställda miljökrav
- hur Entreprenören avser sköta egenkontrollen d v s hur uppföljning av miljöarbetet sker mot lagar och ställda miljökrav.
- hur avvikelshantering inklusive rapportering av olyckor och tillbud sker till beställaren.
- nödlägesberedskap för miljöolyckor och tillbud.
- hur intern samt extern kommunikation av miljöfrågor gentemot berörd personal, beställaren, media, myndigheter och tredje man mm hanteras.
- hur underlag för slutredovisning hanteras.
- En kortfattad beskrivning av entreprenadens energianvändning
- o Vilken typ av energi som bedöms användas i entreprenaden samt en uppskattning om bedömda mängder
- o Hur entreprenören tänker energieffektivisera entreprenaden och en uppskattning av besparingspotentialen

Beställaren kan komma att följa upp leverantörens miljöarbete, denna uppföljning kommer att göras mot miljöplanen.

DokumentID TDOK 2012:93	Ev. ärendenummer TRV 2012/14513	Version 1.0

LÄTTA FORDON

3.1 Grundkrav

Personbilar i vägentreprenader med högre emission av CO₂ än 200 g/km ska inte användas.
Personbilar i vägentreprenader äldre än 8 år ska inte användas.

3.2 Skärpta krav i känsliga områden

Skärpta krav gäller i Göteborgs, Malmö och Stockholms kommun, samt i andra områden där överskridanden av miljökvalitetsnormer riskeras.

Personbilar med högre emission av CO₂ än 200 g/km ska inte användas.
Lätta fordon äldre än 8 år ska inte användas

Från 1 januari 2014 – 31 december 2016 gäller

3.3 Grundkrav 2014

Personbilar med högre emission av CO₂ än 200 g/km ska inte användas.
Lätta fordon äldre än 8 år ska inte användas

Från 1 januari 2017 gäller

3.4 Grundkrav 2017

Personbilar med högre emission av CO₂ än 200 g/km ska inte användas.
Lätta lastbilar med högre emission av CO₂ än 250 g/km ska inte användas.
Lätta fordon äldre än 8 år ska inte användas.

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

TUNGA FORDON

4.1 Grundkrav

Tunga fordon, undantaget tvåvägsfordon järnväg och TMA fordon, ska uppfylla Euro III. Senare Euro-krav är också tillåtna.

Använda tunga fordon, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (reg. nr., Euro-klass och fordonstyp).

4.2 Skärpta krav i känsliga områden

Skärpta krav gäller i Göteborgs, Malmö och Stockholms kommun, samt i andra områden där överskridanden av miljökvalitetsnormer riskeras.

Tunga fordon, undantaget tvåvägsfordon järnväg, ska uppfylla Euro IV. Senare Euro-krav är också tillåtna.

Använda tunga fordon, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (reg. nr., Euro-klass och fordonstyp).

Från 1 januari 2014 – 31 december 2016 gäller

4.3 Grundkrav 2014

Tunga tvåvägsfordon järnväg och TMA fordon ska uppfylla Euro III. Senare Euro - krav är också tillåtna. Övriga tunga fordon ska uppfylla Euro IV. Senare Euro - krav är också tillåtna.

Använda fordon, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (reg. nr., Euro - klass och fordonstyp).

4.4 Skärpta krav i känsliga områden 2014

Tunga tvåvägsfordon järnväg ska uppfylla Euro IV. Senare Euro - krav är också tillåtna. Övriga tunga fordon ska uppfylla Euro V. Senare Euro - krav är också tillåtna.

Använda fordon, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (reg. nr., Euro - klass och fordonstyp).

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

Från 1 januari 2017 gäller

4.5 Grundkrav 2017

Tunga fordon ska uppfylla Euro IV. Senare Euro - krav är också tillåtna.

Använda tunga fordon, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (reg. nr., Euro - klass och fordonstyp).

4.6 Skärpta krav i känsliga områden 2017

Tunga fordon ska uppfylla Euro V. Senare Euro - krav är också tillåtna.

Använda tunga fordon, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (reg. nr., Euro - klass och fordonstyp).

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

ARBETSMASKINER

5.1 Grundkrav

Arbetsmaskiners motorer, undantaget tvåvägs- och spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer samt väghyvlars motorer, som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg I. Senare Steg-krav är också tillåtna. Arbetsmaskiners motorer, undantaget tvåvägs- och spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer samt väghyvlars motorer, som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 10 år gamla.

För arbetsmaskin med motor som används mycket sparsamt och/eller som har en lång ekonomisk livslängd kan undantag tillåtas från krav om beställaren så medger.

Använda arbetsmaskiner, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (ålder(på motorn), maskintyp och EU Steg-nivå (EU Steg-nivå anges för arbetsmaskiner med motorer som omfattas av EU:s regelverk)).

5.2 Skärpta krav i känsliga områden

Skärpta krav gäller i Göteborgs, Malmö och Stockholms kommun, samt i andra områden där överskridanden av miljö kvalitetsnormer riskeras.

Arbetsmaskiners motorer, undantaget tvåvägs- och spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer, som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg II. Senare Steg-krav är också tillåtna. Arbetsmaskiners motorer, undantaget tvåvägs- och spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer, som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 6 år gamla. För arbetsmaskin med motor som används mycket sparsamt och/eller som har en lång ekonomisk livslängd kan undantag tillåtas från krav om beställaren så medger.

Använda arbetsmaskiner, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (ålder(på motorn), maskintyp och EU Steg-nivå (EU Steg-nivå anges för arbetsmaskiner med motorer som omfattas av EU:s regelverk)).

Från 1 januari 2014 – 31 december 2016 gäller

5.3 Grundkrav 2014

Tvåvägs järnvägsarbetsmaskiners motorer som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg I. Senare Steg-krav är också tillåtna.

Övriga arbetsmaskiners motorer, undantaget spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer och väghyvlars motorer, som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg II. Senare Steg - krav är också tillåtna.

Arbetsmaskiners motorer, undantaget spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer och väghyvlars motorer, som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 10 år gamla.

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

För arbetsmaskin med motor som används mycket sparsamt och/eller som har en lång ekonomisk livslängd kan undantag tillåtas från krav om beställaren så medger.

Använda arbetsmaskiner, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (ålder(på motorn), maskintyp och EU Steg - nivå (EU Steg - nivå anges för arbetsmaskiner med motorer som omfattas av EU:s regelverk).

5.4 Skärpta krav i känsliga områden 2014

Skärpta krav gäller i Göteborgs, Malmö och Stockholms kommun, samt i andra områden där överskridanden av miljökvalitetsnormer riskeras.

Tvåvägs järnvägsarbetsmaskiners motorer som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg II. Senare Steg-krav är också tillåtna.

Övriga dieseldrivna arbetsmaskiners motorer, undantaget spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer, som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg IIIA. Senare Steg - krav är också tillåtna.

Bensindrivna arbetsmaskiners motorer, undantaget spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer, som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg II. Senare Steg - krav är också tillåtna.

Arbetsmaskiners motorer, undantaget spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer, som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 6 år gamla.

För arbetsmaskin med motor som används mycket sparsamt och/eller som har en lång ekonomisk livslängd kan undantag tillåtas från krav om beställaren så medger.

Använda arbetsmaskiner, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (ålder(på motorn), maskintyp och EU Steg - nivå (EU Steg - nivå anges för arbetsmaskiner med motorer som omfattas av EU:s regelverk).

Från 1 januari 2017 gäller

5.5 Grundkrav 2017

Spårgående järnvägsarbetsmaskiners motorer och vägghyvlars motorer som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg I. Senare Steg-krav är också tillåtna.

Övriga arbetsmaskiners motorer som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg II. Senare Steg-krav är också tillåtna.

Arbetsmaskiners motorer som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 10 år gamla.

För arbetsmaskin med motor som används mycket sparsamt och/eller som har en lång ekonomisk livslängd kan undantag tillåtas från krav om beställaren så medger.

Använda arbetsmaskiner ska redovisas i en förteckning (ålder(på motorn), maskintyp och EU Steg - nivå (EU Steg - nivå anges för arbetsmaskiner med motorer som omfattas av EU:s regelverk).

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

5.6 Skärpta krav i känsliga områden 2017

Skärpta krav gäller i Göteborgs, Malmö och Stockholms kommun, samt i andra områden där överskridanden av miljökvalitetsnormer riskeras.

Spårgående järnvägsarbetsmaskiner motorer som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg II. Senare Steg-krav är också tillåtna.

Övriga dieseldrivna arbetsmaskiners motorer som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg IIIA. Senare Steg - krav är också tillåtna.

Bensindrivna arbetsmaskiners motorer som omfattas av EU:s regelverk ska uppfylla Steg II. Senare Steg - krav är också tillåtna.

Arbetsmaskiners motorer som inte omfattas av EU:s regelverk får vara högst 6 år gamla.

För arbetsmaskin med motor som används mycket sparsamt och/eller som har en lång ekonomisk livslängd kan undantag tillåtas från krav om beställaren så medger.

Använda arbetsmaskiner, som berörs av kraven, ska redovisas i en förteckning (ålder(på motorn), maskintyp och EU Steg - nivå (EU Steg - nivå anges för arbetsmaskiner med motorer som omfattas av EU:s regelverk).

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

DRIVMEDEL

6.1 Grundkrav

Dieselbränsle och bensin ska uppfylla kraven för miljöklass 1 eller likvärdigt.

Alkylatbränsle ska användas för bensindrivna arbetsmaskiners och arbetsredskaps motorer i de fall dessa inte är försedda med katalytisk rening.

Bränslen som bidrar till ökad energieffektivitet och/eller förbättrad miljöprestanda men som inte till alla delar uppfyller kraven för miljöklass 1 kan få användas efter överenskommelse med beställaren.

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

KEMISKA PRODUKTER

7.1 Grundkrav

Märkningspliktiga kemiska produkter som ska användas i uppdraget ska granskas av beställaren i enlighet med TDOK 2010:310 och TDOK 2010:311. Information om granskningskriterier, undantag, anmälningsblankett och listor över granskade produkter återfinns på beställarens hemsida www.trafikverket.se.

Ett sådant granskningsförfarande kan inledas i samband med att tilldelningsbeslut erhållits. Beslut i ärendet tas dock först efter att kontrakt tecknats. I det fall kontrakt inte skulle komma att tecknas äger entreprenören inte rätt till ersättning för nedlagt arbete.

Notera särskilt följande krav från TDOK 2010:310:

- Leverantören ska göra en produktvalsanalys innan ansökan skickas till granskningsfunktionen
- Produkterna ska vara granskade innan användning påbörjas
- För produkter klassade som B och C ska särskilda villkor enligt granskningsutlåtandet vara uppfyllda innan användning
- Säkerhetsdatablad över kemiska produkter som används i uppdraget ska finnas på arbetsplatsen. Säkerhetsdatabladen ska vara aktuella och på svenska.

Använda kemiska produkter, förbrukade mängder och beställarens granskningsutlåtande ska redovisas i en förteckning. Kemikalieförteckning som upprättas i samband med tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt 9, 11 -14 kap Miljöbalken måste uppfylla krav enligt Förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll (FVE). För drivmedel ska redovisningen vara uppdelad på respektive drivmedelslag.

Kemisk bekämpning får inte förekomma annat än efter tillstånd från beställaren.

7.2 Skärpta krav i känsliga områden

Skärpta krav gäller i Göteborgs, Malmö och Stockholms kommun, samt i andra områden där risk för förorening av känsliga naturmiljöer, som vattenförekomster av betydelse för vattenförsörjning eller känsliga våtmarker finns.

Hydraulvätskor/oljor som används ska uppfylla miljöegenskapskraven i Svensk Standard SS 155434.

DokumentID	Ev. ärendenummer	Version
TDOK 2012:93	TRV 2012/14513	1.0

MATERIAL OCH VAROR

8.1 Grundkrav

Material och varor som tillhandahålls av entreprenören ska uppfylla kraven i TDOK 2012:22. "Material och varor - krav och kriterier avseende farliga ämnen"

Kraven gäller för material och varor som projekteras och/eller byggs in i anläggningen.

Notera särskilt följande krav från TDOK 2012:22

- Material och varor får inte innehålla ämnen på Trafikverkets förbudslista.
- Material och varor ska klara BASTA:s egenskapskriterier.
- Om det inte är möjligt att uppfylla BASTA:s egenskapskriterier får material och varor som klarar BETA:s egenskapskriterier föreskrivas eller användas.
- Om det inte är möjligt att varken uppfylla BASTA:s eller BETA:s kriterier ska en produktvalsanalys samt en riskanalys göras före användning. Om riskanalysen visar att användningen medför acceptabla risker får materialet eller varan användas.
- Att kriterierna klaras ska kunna verifieras genom t ex BASTA-registrering, intyg från leverantör eller bedömning från på marknaden förekommande bedömningssystem.
- En materialförteckning ska ingå i slutdokumentationen. Av materialförteckningen ska det framgå vilka material som klarar BASTA-kriterierna, BETA-kriterierna samt vilka som varken klarar BASTA eller BETA:s kriterier. Produktvalsanalyser och riskanalyser för material som varken klarar BASTA:s eller BETA:s kriterier ska biläggas materialförteckningen.

Trafikverkets förbudslista, kriterier, minimikrav för produktvalsanalys, riskanalys och materialförteckning finns beslutade i TDOK 2012:22 som återfinns på www.trafikverket.se tillsammans med mallar, checklistor och andra hjälpmedel.